LOYIHA YARATISH
VA RAQAMLI STARTAP

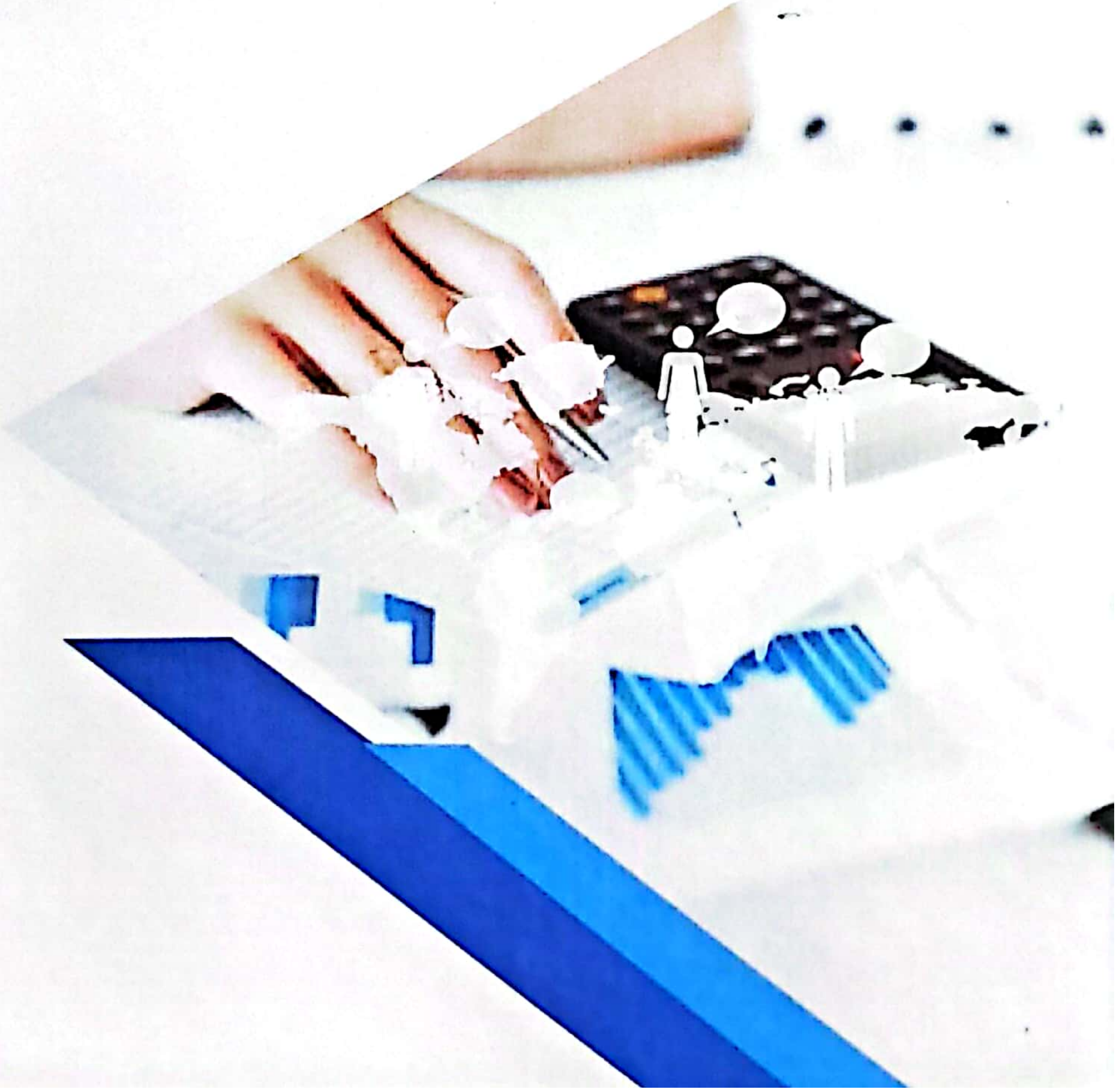

CamScanner

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

LOYIHA YARATISH VA RAQAMLI STARTAP

60310500-Raqamli iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha) mutaxassislik yo‘nalishida tahsil olayotgan talabalar uchun o‘quv qo‘llanma sifatida tavsiya etilgan

TOSHKENT – 2024

CamScanner

UO‘K: 338:004(075.8)
KBK 65.01
L 66

M.K. Abdullayev, M.F. Samiyeva, M.A. Madyarova, SH.B. Rajabov. Loyiha yaratish va raqamli startap. (O‘quv qo‘llanma). – T.: «Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi», 2024, 144 bet.

ISBN 978-9910-01-277-8

Mazkur o‘quv qo‘llanmada “Loyiha yaratish va raqamli startap” innovatsion g‘oyani shakllantirish va rivojlantirish, Ishonchli va samarali startap jamoasini shakllantirish, rivojlanish strategiyasi va amalga oshiriladigan biznes-rejani ishlab chiqish, startapni baholash, startapni rivojlantirish va masshtablash uchun kapitalni jalb etishning barcha mumkin bo‘lgan usullaridan foydalanish jarayonlari keng yoritilgn .

O‘quv qo‘llnmada shuningdek raqamli startap va loyihalarni yaratishda duch kelinadigan muammolar va ularning yechimlari, raqamli startap va loyihalarni samarali boshqarish hamda boshqaruvni tashkil etish, startapni 0 dan ishga tushirishgacha bo‘lgan hayotiy sikli haqidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga oladi.

60310500- Raqamli iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha) “Loyiha yaratish va raqamli startap” fanidan o‘quv qo‘llnma sifatida tavsiya etiladi.

***

Данное учебное пособие охватывает широкий спектр процессов формирования и развития инновационной идеи “Создание проекта и цифровой стартап”, формирование надежной и эффективной стартап-команды, стратегию развития и разработку выполнимого бизнес-плана, оценку стартапа, использование всех возможных методов о привлечении капитала для развития и масштабирования стартапа.

Учебное пособие также содержит информацию о проблемах, с которыми сталкиваются при создании цифровых стартапов и проектов, и их решениях, организации эффективных стартапов и управлении цифровыми стартапами и проектами, жизненном цикле от 0 до запуска стартапа.

***

This training manual covers a wide range of processes for the formation and development of the Innovative Idea” Project Creation and digital startup", the formation of a reliable and effective startup team, the development strategy and the development of a feasible business plan, the evaluation of a startup, the use of all possible methods of raising capital for the development and scaling of a startup.

The training manual also contains information about the problems faced in the creation of digital startups and projects and their solutions, the organization of effective start-ups and management of digital startups and projects, the life cycle from 0 to launch a startup.

60310500 - digital economy (by sectors and sectors) is recommended as an educational application in the subject of “Project Creation and digital startup”

UO‘K: 338:004(075.8)
KBK 65.01

Taqrizchilar:
M.S Yakubov – TATU axborot texnologiyalari kafedrasining t.f.d, professori
A.U.Kobilov – sun’iy intellekt kafedrasi i.f.n., dotsent.

Ushbu o‘quv qo‘llanma Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti ilmiy Kengashning 2023-yil 14-iyuldagi 228-sonli buyrug‘iga asosan chop etiladi.

ISBN 978-9910-01-277-8

© «Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi», 2024.

CamScanner

KIRISH

"Loyiha yaratish va raqamli startap" yildan-yilga inson faoliyatining turli sohalarida yanada keng qo'llanilib borilmoqda. Ularni yaratish, ishga tushirish va hayotga keng tatbiq etishdan maqsad – jamiyat va inson butun hayot faoliyatini raqamli startap borasidagi muammolarini hal etishdir. Loyiha yaratish tobora ko'p jihatdan davlatning strategik resursi, ishlab chiqaruvchi kuchi va qimmatbaho mahsuloti bo'lib bormoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari sohasini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmonida ta'kidlanganidek: "Sog'liqni saqlash, aholini ijtimoiy himoya qilish, ta'lim, kommunal xizmat ko'rsatish, turizm sohasida zamonaviy axborot tizimlari, dasturiy mahsulotlar va ma'lumotlar bazalarini joriy etish, shuningdek, "aqlli" va "xavfsiz" shaharlar hamda hududlarni tashkil qilish"[1] ko'zda tutilgan.

Respublikamiz milliy iqtisodiyoti tarmoq va sohalariga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish borasida amaliy ishlar O'zbekiston Respublikasining "Axborotlashtirish to'g'risida"gi qonuni, "Kompyuterlashtirishni yanada rivojlantirish va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni va "Kompyuterlashtirishni yanada rivojlantirish hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari asosida olib borilmoqda.

[1] O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari sohasini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2018-yil 19-fevraldagi PF-5349-sonli Farmoni. // Xalq so'zi, 2018-yil 20-fevral.

CamScanner

MUNDARIJA

KIRISH 3

I. Bob. Raqamli startaplarni yaratish asoslari va ularning xususiyatlari

1.1. Startap nima? Startap yaratish. Korporatsiya va startap o'rtasidagi farqlar 4

1.2. «Fasilitator» «Fandrayzing», startap yaratishni asosiy tamoyillari.. 11

1.3. IT-biznes turlari, manbalari va startap uchun g'oyalarni qidirish.. 19

II. bob. Raqamli startapning rivojlantirish bosqichlari

2.1. G'oyani shakllantirish- Pre-seed g'oyalarni sinash va prototiplarni ishlab chiqish, strategiya/maqsad yozish – Seed.. 25

2.2. Investorlarni qidirish 25

2.3. Yakuniy bosqichlar-Alfa versiyasi (mahsulot / loyihaning), yopiq Beta versiyasi.. 31

III. bob. Startapning amalga oshirishda jamoa tuzish va jamoa bilan ishlash

3.1. "Jamoa" tushunchasi. Boshlang'ich jamoani qanday tanlash kerak.. 38

3.2. Startap jamoadagi asosiy vakolatlar va rollar: CEO, SMO, STO, SFO.. 44

IV. bob. Raqabatchilarini aniqlash va SWOT tahili, Bozor tahlili

4.1. Kompaniyaning raqobatchilari turlari........................... 52

4.2. SWOT tahili o'tkazish 53

4.3. Raqobatchilarni tahlil qilish vositalari 56

4.4. Bozor hajmi tushunchasi va hisoblash........................... 61

V. bob. Loyihalarni boshqarish vositalari va metodologiyasidan foydalangan holda raqamli startaplarni yaratish

5.1 Startaplarni yaratish va boshqarish metodikasi- - PRINCE2 (Projects In Controlled Environments)... 82

5.2 Loyihalar boshqarishning Yaponiya P2M standarti............. 85

VI. bob. Agile va scrum IT startaplarda

6.1 Agile Manifesto 93

6.2 Skram (scrum) haqida.. 94
6.3 Rivojlanish va texnik xizmat ko‘rsatish kombinatsiyasi “Devops”.. 99
VII. bob. Raqamli startaplarni moliyalashtirish
7.1 "Investor" tushunchasi.. 109
7.2 Investorlarning turlari: investitsiya fondlari, biznes farishtalari, venchur fondlari.. 111
7.3 Investor bilan munosabatlarni shakllantirish. Investorlar loyihalarga sarmoya kiritishni rad etishining sabablari......... 113
VIII. bob. Raqamli Startap va loyiha samaradorligini baholash
8.1 Rivojlanishning turli bosqichlarida boshlang‘ich faoliyatini tahlil qilish uchun ixtisoslashgan ko‘rsatkichlar................ 116
8.2 Startap samaradorligini baholashga yondashuvlar.............. 119
IX. bob. Raqamli startap loyihada marketing va PR
9.1 Qiymat taklifi: tushunchasi, xususiyatlari........................ 125
9.2 Onlayn reklama vositalari.. 126
9.3. Kickstarter va ProductHunt platformalari........................ 129
Foydalanilgan adabiyotlar.. 137

CamScanner

M.K. ABDULLAYEV, M.F. SAMIYEVA,
M.A. MADYAROVA, SH.B. RAJABOV

LOYIHA YARATISH VA RAQAMLI STARTAP

Toshkent – «Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi» – 2024

Muharrir:	M. Hayitova
Tex. muharrir:	M.Tursunov
Musavvir:	Sh.Zoxidova
Musahhih:	L.Ibragimov
Kompyuterda sahifalovchi:	O.Qalandarov

E-mail: nashr2019@inbox.ru. Tel.: +99899920-90-35
№ 3226-275f-3128-7d30-5c28-4094-7907, 10.08.2020.
Bosishga ruxsat etildi 20.05.2024.
Bichimi 70x100 $^{1}/_{16}$. «Times New Roman» garniturasi.
Ofset bosma usulida bosildi.
Shartli bosma tabog'i: 9,5. Nashriyot bosma tabog'i 9,0.
Tiraji: 30. Buyurtma № 100-16.

«Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi»
bosmaxonasida chop etildi.
100174, Toshkent sh, Olmazor tumani,
Ziyo MFY, Talabalar ko'chasi, 96-1-uy.

CamScanner

ISBN 978-9910-01-277-8
9 789910 012778
INNOVATSIYA NASHRIYOTI
CamScanner